

DENNÍ PRÁZDNINOVÝ PROGRAM

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. bude v období hlavních školních prázdnin otevřená pro veřejnost (pro jednotlivce, rodiny či organizované skupiny) nejen ve večerních hodinách, ale i v denní dobu, a to v pracovní dny a v sobotu.

Navštívit nás můžete od 1. července do 31. srpna 2016 (včetně svátků 5. a 6. července) v době od 9:00 do 16:00 hodin.

Velký prohlídkový okruh začíná vždy v 9, 11, 13 a 15 hodin.

Připravili jsme pro vás:

- * exkurzi po vybraných pracovištích hvězdárny
- * prohlídku expozic a obrazové výzdoby v prostorné vstupní hale
- * prohlídku rekonstruovaného objektu Ballnerovy hvězdárny z roku 1929
- * prohlídku venkovních expozic včetně odborného výkladu
- * seznámení s dalekohledem (za příznivých meteorologických podmínek pozorování Slunce)
- * krátký program v přednáškovém sále (v případě nepříznivého počasí)
- * exkluzivní program – pozorování jasných hvězd, případně planet (pouze za vhodných pozorovacích podmínek).

Vstupné: dospělí 50,- Kč, mládež 40,- Kč, děti do 6 let zdarma.

Organizované výpravy si mohou objednat prohlídku hvězdárny a vhodnou přednášku z bohaté nabídky programů Hvězdárny Valašské Meziříčí. Návštěvu nutno dohodnout předem.

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost — **ČERVENEC A SRPEN:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

v 21:00 hodin

Program pozorování:

Měsíc – od 8. do 22. července, od 6. do 20. srpna

Mars – do první poloviny srpna

Jupiter – v první polovině července

Saturn – do první poloviny srpna

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdotupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li svým svitem Měsíc

AKTUALITY

V letošním roce se Hvězdárna Valašské Meziříčí a Valašská astronomická společnost opět ucházely o získání **finančních podpor z Města Valašské Meziříčí**.

Za VAS jsme podávali žádost na **cyklus přednášek pro veřejnost a studenty** z vybraných oborů vědecké, technické i společenské činnosti. Přednášky pro veřejnost jsou dlouhodobou aktivitou Valašské astronomické společnosti. S finanční podporou města si můžeme dovolit oslovit lektory, kteří patří ke špičce ve svém oboru jak v naší republice, tak i v zahraničí. Tento rok nám město přispělo částkou 5 000,- Kč.

Hvězdárna žádala na **projekt s názvem Planetární hrátky** určený dětem prvního stupně základních škol. Projekt zkouší alternativní přístup k výuce a seznamování se základními zákonitostmi přírody, navazuje na zkušenosti dětí daného věku a dále podněcuje jejich tvořivost a využívá prvky praktické činnosti, zapojení samotných účastníků do výkladu. Jako externí lektory se nám podařilo získat zkušené lektory z univerzitního prostředí. I na tento projekt nám město přispělo částkou 5 000,- Kč.

Hvězdárna se v roce 2016 poprvé zapojí do **vědeckého festivalu pod záštitou Akademie věd ČR — Týdne vědy a techniky**, který je určen zejména žákům vyšších ročníků ZŠ, studentům středních škol a široké veřejnosti. V rámci akce návštěvníky čeká speciálně připravená výstava, expozice observační techniky a zajímavých exponátů z našich sbírek, včetně stratosférické sondy, ale také pracovní koutky, kde budou

prezentovány vybrané experimenty a pokusy nejen z fyziky. Další aktivitou budou populárně-odborné přednášky. Vzhledem k finanční náročnosti projektu jsme i v tomto případě požádali Město Valašské Meziříčí o finanční podporu a získali jsme grant ve výši 20 000,- Kč.

Za finanční prostředky ve formě podpor malého rozsahu i grantu Městu Valašské Meziříčí děkujeme.

(Nadja Lenžová, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

Z HISTORIE HVĚZDÁRNY

Červenec a srpen 1956

Milan v nesnázích

V průběhu roku 1956 probíhaly dokončovací práce na interiérech hvězdárny a bylo instalováno vnitřní vybavení. O tyto činnosti se staral až do července Josef Doleček. Náhlý měsíční pobyt v Praze mu neumožnil pokračovat, tak agendu předal svému zástupci Milanu Neubauerovi. Ten se o svém vládnutí světil v dopise z 15. 7. 1956.

Cituji: Jsem v zoufalé situaci, nevím co udělat dříve. Jak ráno začnu, tak končím až někdy po 20. hod. večer a stále nejsem hotov. Chodí jeden za druhým jako by se zřekli.

Na první pohled by se mohlo zdát, že Milan Neubauer svěřené úkoly nezládá. Ve skutečnosti se v další části dopisu připomíná, že se mu práce daří. A naznačuje Dolečkovu nepostradatelnost.

Cituji: Nápisů jsou hotovy. Tabule natřeny. Právě se montuje telef. ústředna, která má být do středy hotova. ... Včera dovezli nábytek do laboratoře. ... Peří a koberce přišly. ... Nežlob se, že tak škerábu, ale přišli narychlo, poněvadž i dnes (v neděli) již od rána pracuji, abych byl do konference hotov. Mám tobo již plně zuby.

Meteorická expedice (srpen 1956) a roztoči

Dnes již legendární meteorické expedice na Hlavačkách byly organizovány ve spolupráci dvou hvězdáren. Intelektuální (pozvánky, přihlášky, seznam účastníků, lobbying, stavění tábora) zajištění bylo v díci Ing. Bohumila Malečka z Oblastní lidové hvězdárny v Plzni a materiální (místo, stany, stavění tábora, technika) připadla na hvězdárnu ve Valašském Meziříčí. V roce 1956 expedice probíhala od 2. do 16. srpna.

Jeden z účastníků expedice astronom Zdeněk Kvíz (1932-1993) se obrátil na pořadatele s naléhavou připomínkou.

Citují: *Jde o zcela vážnou věc. Naši meteoráři hovořili o expedici s lékaři a ti prý se zděsili na tím, že chceme stavět stany v listnatém lese. Jsou prý tam klíšťata a máme prý naději, že polovička účastníků onemocní na encefalitidu. ... Uvažuj tedy, prosím Tě, o celé věci, případně se informuj u tavních zdravotních činitelů, co na to říkají a sděl to Malečkově.*

Hvězdárna v Hodoníně aneb potvrzení o nutnosti hvězdárny

Z dopisu Josefa Škromacha (28. července 1956, Lidová hvězdárna v Hodoníně):

Milý Josefku... snažně bych Tě prosil, zda bys nám mohl pomoci tím, že bychom ke investičnímu úkolu přiložili vaše prohlášení KLH ve Val. Meziříčí o nutnosti výstavby LH v Hodoníně a jejím hospodářském zdůvodnění.

Dále Josef Škromach předkládá již jím napsaný text prohlášení:

KLH ve Val. Meziříčí, která je ústřední hvězdárnou... potvrzuje, že výstavba LH obvodního typu v Hodoníně dle statutu pro lidové hvězdárny vydaném min. kultury čl. V, odst. 2 jeví se velmi nutná. ...pomocná vědecká činnost čhých členů astr. kroužku domu osvěty v Hodoníně. Trpí rozptřičeností, ... zaslouží si Hodonín vybudování obvodní lidové hvězdárny plným právem.

Pod dopisem je ručně psaná poznámka: *Potřebovali bychom jako podklady kopie plánů kopule průměr 7 až 8 m. Máš-li je, prosím o zapůjčení.*

V 50. letech bylo běžnou praxí mezi hvězdárnami a astronomickými kroužky sdílet stavební plány observatoří, kopulí a techniky. Ty sloužily nejen jako inspirace, ale mnohdy byly použity pro vlastní investiční záměry.

(Mgr. Radek Kraus, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

VALAŠSKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

Vážení členové **Valašské astronomické společnosti**, jako přílohu tohoto letáčku (ať již v elektronické nebo tištěné podobě) dostáváte dokumenty týkající se organizačních záležitostí VAS v nejbližším období. Jak jsme se dohodli na posledním Sněmu, a Rada VAS s tím vyjádřila souhlas, **provedeme během července korespondenční volby členů Rady pro další funkční období**. Nově schválená legislativa nám také nařizuje provést rozsáhlou změnu stanov, kterou jsme připravili. Změny budou s členy VAS projednány na **mimořádném sněmu VAS**, který se uskuteční **16. září 2016**.

Podrobnější informace naleznete ve zmíněných přílohách. (Přílohy jsou vloženy pouze pro členy VAS).

POZORUJTE

Saturn v konjunkci s Antarem

Večer 28. července nastává konjunkce planety Saturn s hvězdou Antares (nejjasnější stálicí souhvězdí Štíra). Saturn se bude nacházet 6° severně od Antara. Dvojici doplní planeta Mars (12° východně). Na jihu až jihozápadě tak spatříme fotogenicí seskupení tří poměrně jasných objektů.

Maximum meteorického roje Perseid

Perseidy, meteorický roj někdy nazývaný „Slzy svatého Vavřince“, je ideálním úkazem pro romantické letní sledování. Maximum aktivity roje nastane 12. srpna. Nejlepší podmínky pro pozorování tak budou v noci z 11. na 12. srpna a ještě z 12. na 13. srpna. Název roje je odvozen od souhvězdí Persea, ze kterého meteory zdánlivě vylétají.

Mars v konjunkci se Saturnem

Dne 24. srpna dojde ke konjunkci planet Mars a Saturn, které budou na obloze ležet jen cca 4,5° od sebe. Asistovat jim bude opět hvězda Antares (2° jižně od Marsu). Seskupení těchto tří poměrně jasných objektů bude pozorovatelné večer nad jižním až jihozápadním obzorem po celou druhou polovinu srpna a ještě na počátku září.

RŮZNÉ

Země nejdále od Slunce

Země obíhá kolem Slunce po eliptické dráze. Díky tomu se mění okamžitá vzdálenost mezi oběma tělesy. V letošním roce bude Země nejdále od Slunce 4. července v 18 hodin SELČ. Obě tělesa bude dělit vzdálenost zhruba 152,1 milionů kilometrů.

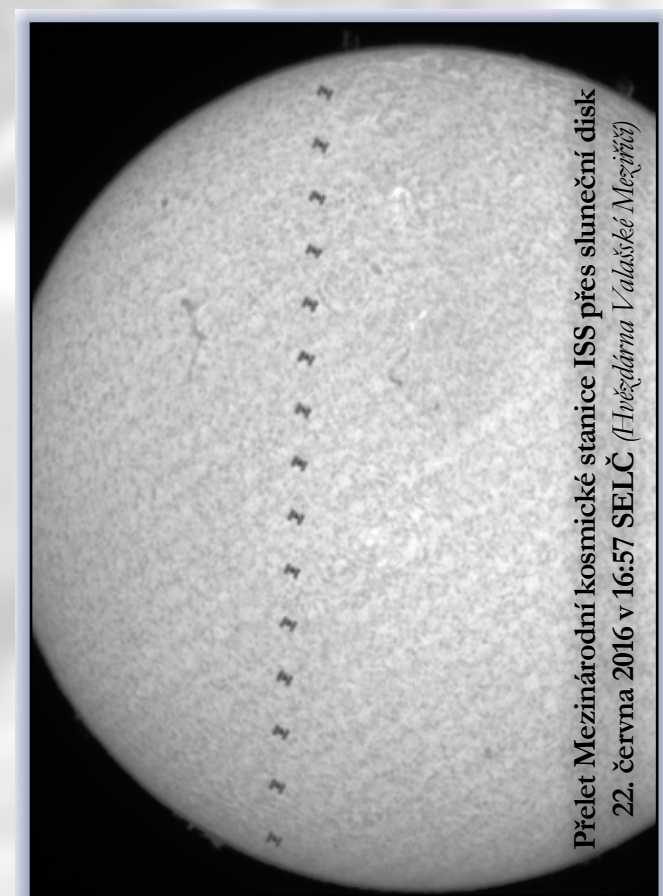
PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

**HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ**
**ČERVENEC
A SRPEN 2016**

Přelet Mezinárodní kosmické stanice ISS přes sluneční disk
22. června 2016 v 16:57 SELČ (Hvězdárna Valašské Meziříčí)